

Onderwerp Omgevingsdienst Groningen Ontwerpbegroting 2022 en
concept-jaarrekening 2020 (zienswijze)

Steller R.A. Brilhuis

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 12 95 Bijlage(n) 4

Ons kenmerk

Datum 19-5-2021 Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Bijgaand ontvangt u, met verwijzing naar de Wet gemeenschappelijke regeling (Wgr), de ontwerpbegroting 2022 van de Omgevingsdienst Groningen (ODG). De Wgr biedt de deelnemers de mogelijkheid een zienswijze op de ontwerpbegroting naar voren te brengen.

We hebben ook de concept-jaarrekening 2020 van de ODG ter informatie meegezonden. De reden daarvoor is dat beide documenten met elkaar samenhangen. Na accountantscontrole zal het Dagelijks Bestuur de jaarrekening in juli ter vaststelling voorleggen aan het Algemeen Bestuur. De beide documenten zijn als bijlage bij deze brief gevoegd. Aan beide documenten is door de ODG een memo toegevoegd.

Ontwerpbegroting 2022

De ontwerpbegroting 2022 is de eerste begroting van de ODG gebaseerd op outputfinanciering. Het Algemeen Bestuur van de ODG heeft de opdracht gegeven om een voorstel uit te werken om per 1 januari 2022 over te gaan op een nieuw sturings- en financieringsmodel.

De ODG wordt sinds de oprichting gefinancierd op basis van de formatie die in 2013 per deelnemer is overgegaan. In deze systematiek is er weinig relatie meer tussen dat bedrag en de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving. In het nieuwe financieringsmodel, een model gebaseerd op output, is die relatie er wel.

Wij hebben op de voorliggende ontwerpbegroting geen inhoudelijke opmerkingen. Daarom adviseren wij om geen zienswijze op de ontwerpbegroting 2022 in te brengen.

We staan achter het nieuwe financieringsmodel, maar we hebben wel opmerkingen over de systematiek die in het model wordt gehanteerd. Tijdens

de discussies over de vormgeving van het nieuwe financieringsmodel hebben we meerdere malen kantekeningen geplaatst en gevraagd om nader onderzoek naar de invulling van een aantal bouwstenen in het financieringsmodel. Dit betreft met name de frequenties van het uit te voeren toezicht (onze wens om het toezicht meer risicogestuurd in te vullen) en de hoogte van de kengetallen. We hadden de verwachting dat met de door ons gevraagde aanpassingen de verhoging van onze deelnemersbijdrage lager zou worden of wellicht geen verhoging van de deelnemersbijdrage nodig zou zijn. In onze individuele gesprekken met de ODG over het nieuwe financieringsmodel en de stemming in het Algemeen Bestuur zijn de door ons voorgestelde aanpassingen en nadere onderzoeken naar de financiële effecten daarvan niet gehonoreerd. In de bestuursvergadering van 5 maart 2021 hebben we daarom tegen het eindvoorstel gestemd om over te gaan op het nieuwe financieringsmodel.

Hieronder lichten we toe hoe het proces voor het ontwikkelen van de nieuwe financieringsstructuur is verlopen.

Conform het besluit van het Algemeen Bestuur van de ODG wordt met het nieuwe financieringsmodel begroot op basis van output (aantallen * prijs) en afgerekend op begrotingsbasis. Het Algemeen Bestuur heeft geconcludeerd dat dit in de huidige situatie het beste past, en dat de ODG in de toekomst eventueel over kan gaan op een model waarin de werkelijke productie wordt afgerekend. Er is daarom een evaluatiemoment over drie jaren na invoering van het model afgesproken.

De basis van het nieuwe financieringsmodel is het bepalen van de taakomvang. Een eerste uitgangspunt daarbij is het volgen van de wet, waar staat aangegeven dat deelnemers minimaal het basistakenpakket moeten inbrengen bij de ODG. Er is geconstateerd dat niet iedere deelnemer hiervoor dezelfde definitie hanteert. Het Algemeen Bestuur heeft opdracht gegeven om dit nader te onderzoeken en de impact in beeld te brengen indien het basistakenpakket conform de huidige wetgeving wordt ingebracht bij de ODG.

Vervolgens is het van belang inzicht te hebben in de bedrijven (inrichtingen) die in de regio gevestigd zijn. Daarvoor heeft de ODG het inrichtingenbestand op orde gebracht: welke inrichtingen onder de verantwoordelijkheid van de ODG vallen is daarmee precies in beeld. Door de deelnemers is een gezamenlijk beleidskader opgesteld. Hierin staat bijvoorbeeld hoe vaak er in welke branche gecontroleerd moet worden en hoe vaak een vergunning geactualiseerd moet worden. Met het beleidskader creëren de deelnemers een gelijk speelveld in de provincie Groningen; particulieren en bedrijven in iedere regio worden op dezelfde manier behandeld. In het beleidskader is een ondergrens bepaald; wat moet er conform de wet en op basis van de risicoanalyse minimaal uitgevoerd worden. Dit is als uitgangspunt gebruikt. Dat heeft twee redenen; ten eerste een gewenste risicogestuurde aanpak en ten tweede is met het bestuur

afgesproken dat het beleid geen kostprijsverhogend effect mag hebben. Het beleidskader moet nog door de colleges worden vastgesteld.

Daarnaast zijn er kengetallen per product. Op basis van de tijdschrijfgegevens van medewerkers bij de ODG is per product een kengetal opgesteld. Een kengetal is een gemiddelde dat niet altijd voor iedere zaak op gaat. Daarom monitort de ODG de kengetallen en stelt deze waar nodig in afstemming met het Algemeen Bestuur bij. Deze twee dingen samen; het werk dat wordt uitgevoerd vermenigvuldigd met de kengetallen, bepaalt de begroting van de ODG, samen met de overheadkosten en de bedrijfsmatige kosten van de dienst.

Het belangrijkste is dat de ODG met de deelnemers straks grip heeft op de inzet voor de leefomgeving; we weten wat nodig is in Groningen en de deelnemers sturen daarop. De ODG kan het naleefgedrag monitoren van bedrijven en zet de capaciteit in waar dat het meeste effect heeft voor de leefomgeving en beleidsdoelstellingen van de deelnemers.

Het model is ook van belang voor de werkwijze onder de nieuw in te voeren Omgevingswet. De Omgevingswet gaat zorgen voor aanpassingen in het werk: de producten en diensten gaan er deels anders uitzien en het beleid kan veranderen. Op basis van bovenstaande systematiek kan de ODG, met input van de deelnemers, de gevolgen van de wet inzichtelijk verwerken in de producten, kengetallen, en het bedrijvenbestand. Hiervoor is het van belang om eerst ervaring op te doen.

Het uitgangspunt dat het Algemeen Bestuur heeft meegegeven is dat de ODG in zijn totaliteit niet duurder mag worden met invoering van het nieuwe model. De nieuwe systematiek leidt wel tot verschuivingen in de deelnemersbijdragen. De ene deelnemer zal meer moeten betalen dan afgelopen jaren het geval was en de andere minder. Verschuivingen worden veroorzaakt door de update van het bedrijvenbestand, door het toepassen van het beleidskader en door het rekenen met kengetallen. En voor de basistaakgemeenten verandert er (mogelijk) ook iets doordat er één definitie komt voor de basistaken.

Het Algemeen Bestuur heeft op 5 maart 2021 met meerderheid van stemmen besloten om per 1 januari 2022 over te gaan op het nieuwe financieringsmodel, waarin wordt begroot op basis van output en afgerekend op begrotingsbasis. Het invoeren van het nieuwe financieringsmodel leidt tot verschuivingen in de deelnemersbijdragen tussen de deelnemers onderling. Gezien de huidige financiële situatie van gemeenten is afgesproken drie jaar de tijd te nemen voor een zachte landing van het financieringsmodel. Dit betekent dat drie jaar de tijd wordt genomen om financieel gezien toe te groeien naar de nieuwe deelnemersbijdragen als gevolg van het financieringsmodel.

De beslissing van het Algemeen Bestuur dat alle deelnemers de basistaken, conform het besluit Omgevingsrecht 2017, overdragen aan de ODG heeft ook consequenties voor de gemeente Groningen. De asbesttaken en een gering

aantal minder complexe milieutaken dragen we over aan de ODG. Door de afgesproken zachte landing voor de nieuwe (hogere) deelnemersbijdrage vindt deze overdracht van taken gefaseerd plaats. In 2022 dragen we de asbesttaken over en in 2023 de minder complexe milieutaken. Voor de milieutaken hebben we sinds 2018 jaarlijks een meerwerkopdracht verleend aan de ODG om de door ons gewenste aantallen controles uitgevoerd te krijgen. Het aandeel van de meerwerkopdrachten is structureel gemaakt in het nieuwe financieringsmodel.

Op dit moment verwachten we met ingang van 2022 per onderdeel de onderstaande meerkosten. De kosten voor milieutaken kunnen gedekt worden uit het bestaande budget voor meerwerkopdrachten ODG.

-	Financieringsmodel milieu	€ 87.000
-	Inbreng asbest taken bij sloop	€ 139.000
-	Extra bedrijven milieu	€ 13.000
	Vermindering overhead	
-	Ingebrachte bodemtaken	- € 1.000
	Totale Meerkosten	€ 238.000
-	budget meerwerkopdrachten	- € 99.000
-	0,2 fte asbesttaken	- € 15.000
-	tekort/ opgave financieel meerjarenbeeldpost	- € 124.000
	Totale Dekking	€ 238.000

We nemen het dekkingstekort van in totaal € 124.000 mee in het nog door uw raad vast te stellen financieel meerjarenbeeld 2022-2025.

Conceptrekening 2020

In 2020 heeft de ODG wederom een positief resultaat laten zien (€ 609.000). De concept-jaarrekening laat hiervoor een goede verklaring zien. Dat zijn gevolgen van de coronapandemie waardoor opleidingskosten later zijn gemaakt dan begroot en de lagere kosten gerelateerd aan huisvesting door het thuiswerken. Verder zijn IT gerelateerde investeringen doorgeschoven naar 2021 en zijn er minder kosten gemaakt voor het inhuren van personeel.

Voor het positieve resultaat wordt door de ODG een bestemming voorgesteld: scholing €80.000, IT €100.000, afronding projecten €57.000), aanvulling reserve €42.000 en €330.000 om terug te laten vloeien naar de deelnemers. Wij vragen echter aan het bestuur van de ODG om het volledige positieve resultaat ad € 609.000 te bestemmen voor terugvloeiing naar de deelnemers. De financiële positie van de ODG is als goed te kwalificeren, terwijl de financiële positie van de meeste deelnemers van de ODG slecht is. De overweging is dat aan de gemeenten verbonden partijen zich bewust moeten

zijn van de financiële problemen waarmee de gemeenten geconfronteerd worden, en moeten bijdragen aan de oplossing daarvan.

Wij vertrouwen er op u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.